

A tradicionalista (normatív) szemlélet korszaka az orosz irodalomban 2.

Эпоха традиционалистского (нормативного) художественного сознания в русской литературе 2.

Publicisztika

Публицистика

Egyházi szónoklat – teológiai tanítói, ünnepi és dicsőítő

Церковное учительное и панегирическое красноречие

- **11. sz.:**
Ilarion: *Elmélkedés a „Törvényről” és a „Kegyelemről”* – politikai tartalommal
Слово о Законе и Благодати митрополита Илариона
- **12. sz.:** **Kirill Turovskij** beszédeinek formája: ritmikus próza – a 14.–15. sz. „ékes szófüzés” ornamentális stílusának előzménye
Кирилл Туровский: „слова”: ритмическая проза, → орнаментальный стиль „плетения словес”
- **13. sz.:** **Száműzött Danyiil Könyörgése (Szózata):** *Моление (Слово)* Даниила Заточника:
– bölcs mondások csoportjai, группы афоризмов
– Danyiil alakja – egyesítő központ, вокруг образа автора
– az erős hercegi hatalom ideológiai eszméje идеологическая тема сильной княжеской власти
– a népi bölcsélet, magas műveltség és „igric” beszéd
народная мудрость, книжная образованность и скоморошье балагурство
- **14. sz. - 16. sz.:** Eretnekségek keletkezése: „sztrigolniki”, „nem-haszonlesők” mozgalmi (Novgorod és Pszkov) стригольники и нестяжатели
– Eretnekség-elleni publicisztika: **Joszif Volockij** Иосиф Волоцкий:
A novgorodi eretnekek elleni könyv (Felvilágosító)
Книга на новгородских еретиков (Просветитель)
– A „nem-haszonlesők” publicistái: Szentéletű Makszim Grek (≈1470–1556) Максим Грек:
Az ész beszélgetése a lélekkel *Беседа ума с душой*

A hivatalos ideológia

Официальная идеология

Szpiridon-Szavva: *Episztola Monomah koronájáról* (1520-as évek)

Послание о Мономаховом венце Спиридона-Саввы

Monda a vlagyimiri fejedelmekről (16. sz. első negyede)

Сказание о князьях Владимирских

„Moszkva – harmadik Róma” – eszme

Идея «Москва – третий Рим»

Filofej szentéletű szerzetes: *Levél az asztrológusok ellen* (~1524):

Mindkét Róma elbukott vala, a harmadik áll, negyedik pedig nem léssen.

Старец Филофей: *Письмо на звездочетов:*

Два убо Рима падоша, а третий стоит, а четвертому не быти.

Elbeszélés Babilon városáról (15. sz.)

Сказание о Вавилоне-граде

A novgorodi fehér püspöksüveg története (1550-es évek, 1589–1601 között)

Повесть о новгородском белом клобуке

1547 – IV. Iván cárrá koronázása

1551 – A „Százfejezetű” Zsinat

A „Százfejezetű” törvénygyűjtemény

Nagy havi olvasmányok (1541–1552)

Стоглавый Собор:

«Стоглав»

Великие Минеи Четьи

Muromi Pjotr és Fevronija története (XVI. sz.)

Повесть о Петре и Февронии Муромских

- A szentéletű fejedelmi pár szájhagyományban élő legendája
- Hagiográfiai kánon és etikett: a keresztény szemlélet tükröződése

- Archaikus (mítoszon alapuló) hiedelmek és motívumok
- Népmeséi és népköltészeti elemek
- Az „elbeszélés” műfaja
- Az ábrázolás különlegessége (hétköznapi lét, aprólékosság)

Házirend
Fokozatok könyve (1560–1563 között)

Домострой
Степенная книга

A „világi” publicisztika
„Светская” публицистика

IV. (Rettegett) Iván: beszédek, vitairatok, egyházi kánon, Kurbszkij herceggel folytatott levelezése
Иван IV Грозный: речи, прения, канон Ангелу Грозному, переписка с князем Курбским.

Iván Pereszvetov

Kis és Nagy folyamodványai

Иван Пересветов:

Малая и Большая челобитная